

Titel: Kapitel II.

Citation: "Kapitel II.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e40838/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

medfører Fristidelse, eller naar undtagelsesvis Straffen er absolut lovbefemt. I Henhold til det tidligere Bemærkede har Udvalget imidlertid ikke fastholdt denne Begrænsning, men det er anset for tilstrækkeligt, naar andre Betingelser end Fristidelse fastsættes af Højesteret, at give den Regel, som § 393 sidste Stykke indeholder. Bestemmelsen i § 393 Nr. 1 har Hensyn til de i § 377 nævnte Anlegrunde; Undtagelsen vil navnlig kunne finde Anvendelse ved den i § 377 Nr. 1 nævnte Anlegrund, jfr. § 290 2det Stykke, men kan dog ogsaa tænkes anvendt, naar en anden Opfattelse af Retsspørgsmaalet gjør det nødvendigt at faae andre Kjendtgjæringssætninger fastsatte, end der er stillet ved Dommen, om det end ved Reglerne i §§ 333 og 358 er holdt for Veje at gjøre en Hjemvisning af denne Grund uundværlig. Reglerne i § 393 Nr. 2 foranleedes ved den i Rævningsager nødvendige, i andre Sager mulige (jfr. § 356) procesuelle Søndering mellem Afgjørelsen af Styldspørgsmaalet og Fastsættelsen af de retlige følger. De Anlegrunde, hvortil der siges, ere altsaa for det Første de i § 375 Nr. 5 til 8 ommeldte, dernæst procesuelle Retskrænkelser ved Sagens Behandling, efterat Rævningsnes (Retten) Afgjørelse af Styldspørgsmaalet er afgiven, f. Ex. at Ordet mod § 354, jfr. § 356, er nægtet Parten. Med § 393 Nr. 3 jøvnføres § 32. Ved § 394 3die Stykke, der f. Ex. vil finde Anvendelse, naar Ophævelsesgrunden var Mangel af Domsgrunde eller Afgjørelsens Ufuldstændighed, bemærkes, at den i Stykkets Slutning omtalte Besøjselse for Landsretten blandt andet ikke kan undværes, naar Reglen i § 278 skal fyldestgøres. Den Grundsaetning, § 396 udtaler, men som den franske Ret først ved en Lov af 1837 har anerkjendt, og som, naar Kassationsretten anden Gang træffer samme Afgjørelse (jfr. ogsaa Württh. Lov § 464), følger af Karakteren af Retsmidlet, saaledes som Udvalget har ordnet det. Saameget mindre Grund er der til at paabyde eller indrømme Hjemvisning til en anden Landsret end den, ved hvilken den ophævede Dom blev affagt, se § 395.

Kapitel II.

Om Paaanke af Domme, affagte af Underretten.

Paaanke af Underrettsdomme adskiller sig efter Udvalgets Ordning i det Hovedpunkt fra Paaanken af Landsrettsdomme, at ikke blot Retsreglernes urigtige Anvendelse, men ogsaa Bevisspørgsmaalets Afgjørelse kan være Gjenstand for den. Om Grunden hertil henvises til de almindelige Bemærkninger ved Afnittet om Retsmidlerne. Hinder Paaanke Sted med Hensyn til Bevisspørgsmaalet, medfører dette af Grunde, som ligeledes tidligere ere udviklede, en hel ny Forhandling af Sagen for Landsretten efter de samme Regler, som gjælde ved Sager, der behandles for denne i første Instans. Der er altsaa i Virkeligheden ikke Tale om en simpel Udvikelse af Paaankens Omraade, men der habes mod Underrettsdomme to forskellige Retsmidler under Navn af Paaanke, det ene en egentlig Appel, ganske lig med Paaanken ved Landsrettsdomme og med samme begrænsede Omraade, det andet en ny Forhandling af Sagen ved højere Ret, under hvilken selsfulgelig alle Rets- og Bevisspørgsmaal i Sagen finde Afgjørelse. En samtidig Anvendelse af disse to Retsmidler er efter Forholdets Natur udelukket. Naar et Valg imellem dem ikke er udelukket derved, at en Anlegrund til at støtte Anvendelsen af det første paa mangler, tilkommer det selsfulgelig i første Række den Ankeberettigede at træffe Valget. Valger han det mere begrænsede Retsmiddel, skjønt hans Paaanke angaar Dommens Realitet, altsaa i Henhold til § 377, maa det i Konsekvens af den Regel, der er givet i § 382 2det Stykke, tilkomme Modparten at fordrø det mere omfattende Retsmiddel anvendt, se § 398 Nr. 4.

Den Afgang til at fordrø ny Forhandling for højere Ret, der er indrømmet som Retsmiddel mod Underrettsdomme, og som efter Forholdets Natur ikke kan binde til nærmere Betingelser, gjør det til et praktisk vigtigt Spørgsmaal, om og hvilke Grænser der bør sættes for Underrettsdommes Appellabilitet overhovedet. Ud-

laffet har i denne Henseende væsentlig holdt sig til Reglerne i Lov af 11te Febr. 1863 § 14. Paaanke udelukkes derved i ikke lidet større Omfang end efter de fleste fremmede Love, der enten slet ikke kjende saadan Udelukkelse eller knyttede den til meget ringere Straffe (ganske ubetydelige Bøder). Sagen er imidlertid, at Afdgangen til Paaanke efter disse Love ikke hjemler Raad paa ny Forhandling for den højere Ret efter de af Mundtlighedsprincipet følgende Regler. Enten sker Devisbedømmelsen paa skriftligt Grundlag, en Ordning, hvis Principstidighed tidligere er paadist, eller Paaanken er indskrænket paa samme Maade som efter Udfattet ved Landsretsdomme, hvilket bliver muligt derved, at ogsaa Underretten beklædes enten af flere retslyndige Dommere eller af en retslyndig Dommers med læge Bifiddere (Schöffen). Disse Love kunde altsaa ikke være Forbillede for Udfattet. Paa den anden Side kunde Reglerne i Lov af 11te Febr. 1863 saameget mere gjøres almindelige, som den nye Ordning ikke blot overalt gjenemfører Afvikelsen imellem Politi og Ret, men ogsaa i det hele hviler paa Anklageprincipet. Heri saavel som i den mundtlige og offentlige Forhandling ligge Garantier, hørmød man indenfor visse Grænser maa lade sig nøje, for at ikke Afdgangen til Paaanke skal medføre et altfor usædvanligt Bøje for det Offentlige og Private. For ganske særegne Tilfælde yder Slutningsbestemmelsen i § 397 2det Stykke et Hjælpe middel. I Doerensstemmelse med Loven af 1863 har Udfattet kun udelukket Paaanke i Politifager, det vil efter Udfattet siges de Sager, som det i Hensigt til § 35 tilkommer Politimesteren at forfølge. Men medens iøvrigt den i Loven af 1863 fastsatte Grænse kunde fastholdes for den Sigtedes Paaanke, maatte der en ny Bestemmelse om Grænsen for Paaanke i Anklagens Interesse. Efter Udfattet er der nemlig ingen Forskjel paa Politifagers Behandling i første Instans efter Straffens Størrelse i det givne Tilfælde. Den Udelukkelse af Paaanke i Anklagens Interesse, som grundes paa, at Dommere har fundet, at der, hvis Straf skal idømmes, ikke vil blive Anledning til højere Straf end den i L. 1863 § 14 nævnte, og derfor paaføjer Sagen, kan altsaa ikke over-

føres. Enten maa al Paaanke i Anklagens Interesse udelukkes, eller der maa læses hen til Strafferammen. Det Første kræver Grund sætningen om Parternes Lighed. Den sidste Vej bør altsaa vælges; men herved kan det ikke komme an paa, om Straffen hjemler Muligheden af højere Straf end den, hvis Dømmelse danner Grænsen for den Sigtedes Afdgang til Paaanke. Det vilde, da denne Grænse ikke spiller nogen Rolle i Lovens Straffestemmelse, føre til en langt videre Afdgang til Paaanke for Anklageren end for den Sigtede, altsaa medføre Ulighed til den Sigtedes Slæde, og være en væsentlig Udvidelse af Appellabiliteten i Anklagens Interesse i Forhold til Loven af 1863. Udfattet har derfor sat Grænsen for Anklagerens Paaanke deri, om Strafferammen hjemler strengere Straffarter end den, hvis Dømmelse i en vis ringe Grad udelukker den Sigtede fra Paaanke, se § 397. De Afgjørelser, som ifølge §§ 368—370 i Politifager kunne træde i Stedet for Dom, have i Virkeligheden samme Betydning som Domme, og der er derfor ikke Grund til ved en almindelig Regel at udelukke dem fra Paaanke i de Tilfælde, hvor en Dom kunde paaanke. Derimod ville Grænserne for Dømmes Paaankelighed og de særegne Betingelser, som hine Afgjørelser forud sætte, betyde, at de i Reglen ikke kunne paaankes. Der kan saaledes for det Første ikke være Tale om Paaanke af den Sigtede i de Tilfælde, som omhandles i §§ 368 og 369. Thi det Tilbud fra den Sigtedes eller hans Værges Side, som her forudsættes, indbefatter Afslad paa mulig Paaanke, og Loven, der tillægger Tilbudet retlig Betydning, maa nødvendigvis ogsaa anerkende denne Bestanddel af det. Grænsen for Dømmes Paaankelighed medfører dernæst, at en Paaanke fra den Sigtedes Side af en Advarsel, der er givet i Henhold til § 370, i al Fald kun kunde finde Sted, naar Landsrettens Formand ifølge Andragende tilføjer det. Det Sidste vil ogsaa i de fleste Tilfælde, Mjønt ikke altid, gjælde om Paaanke fra Anklagerens Side med Hensyn til alle de summede Afgjørelser. Under disse Omstændigheder er der saa meget mindre Grund til ubetinget at udelukke Paaanke. Slutningsstykket af § 397 gaar derfor

ud paa at hjemle denne under de samme Bestemmelser, som gjælde om Domme, forsaavidt ikke Afgjorelsens egne Forudsætninger udelukke den.

Paaanfen af Underrettsdommen gaar efter § 397 altid til den Landsret, i hvis Kredts Underretten ligger. Naar flere Love lade den Paaanke, som ikke medfører hel ny Forhandling af Sagen, gaa til den samme Domsstol, som afgjør Paaanke af Landsrettens Domme, er det Hensyn til Retsanvendelsens Ensartethed, der begrunder denne Ordning, neppe vægtigt nok ligeoverfor det Besvær, den medfører. Koussekventen vilde da ogsaa føre til, at der maatte være Paaanke til Højesteret mod de af Landsretten efter ny Forhandling affagte Domme, ligesom mod de af den i første Instans affagte Domme; men herved vilde Retsmiddeleordningen ved Underrettsdomme komme til at staa i Misforhold til Sagens Betydning. Udfastet tilføjer ikke Paaanke af Landsrettens som Følge af Paaanke affagte Domme, undtagen naar det bevilges af Højesteret (jfr. § 108) af særegne Grunde, se § 406.

Med den nærmere Omtale af de enkelte Bestemmelser i dette Kapitel kan sondres mellem følgende Grupper: 1) §§ 397—398, jfr. § 406, der indeholde sælles Regler, 2) § 399 om den Paaanke, der er indskrænket til Prøvelse af Underrettens Retsanvendelse, 3) §§ 400—405 om den Paaanke, der medfører Sagens nye Forhandling for Landsretten.

Redovendigheden af forskellige Regler for de to Arter af Paaanke af Underrettens Domme gjør sig navnlig gjældende ved Behandlingen for Landsretten. Indtil dette Tidspunkt vilde de fleste Regler være sælles, og disse atter de samme, som gjælde for Paaanke af Landsrettens Domme med de af Forholdets Natur følgende Lemper, se § 398. Ved de enkelte nærmere Bestemmelser i denne Paragraf bemærkes, hvad Nr. 1 angaar, at det paa Grund af Bestemmelsen i § 372 i 1ste Stykke maatte udtales, hvad der følger af §§ 34 og 35, at Statsanklageren ikke er Fjerre over, om Paaanke af Politisager i Anklagens Interesse skal finde Sted. Ved Nr.

2 jævnføres § 30. Nr. 3 lemper til Lettelse for den Sigtede Reglen i § 378 2det Stykke. Reglen i Nr. 4 er tidligere omtalt. Bestemmelsen i Nr. 5 følger ligesom af den Paaankes Natur, hvorefter her er Tale. Det skriftlige Grundlag, som behøves eller kan tilføjes ved den begrænsede Paaanke, maa her falde bort; den nye Forhandling skal ligesom Forhandlingen i første Instans kun have et Anklageskrift til Grundlag, se § 401. Nr. 6 er en i Forholdets Natur begrundet Udvidelse af Reglen i § 384.

Den Paaanke, som er indskrænket til Prøvelse af Underrettens Retsanvendelse, behandles i det Hele efter de samme Regler, som ere fastsatte for den ganske ensartede Paaanke af Landsrettsdomme i §§ 386—396, se § 399. Kun en enkelt særegen Forfæst er der Anledning til ved Siden af de Lemper, der give sig af sig selv og ej behøve særlig at nævnes. Denne særlige Forfæst foranlediges ved, at der ifølge § 50 2det Stykke kun sjældnere bliver Spørgsmaal om Bestikelse af Forvarer ved Paaanke af Underrettsdomme. Her kan altsaa det Tilfælde indtræde, at hverken den Sigtede selv eller Nogen paa hans Vegne møder ved den mundtlige Forhandling af Paaanken for Landsretten. At Anklagerens Paaanke i saabant Fald maa gaa sin Gang, er en Selvfølge. Hvis den Sigtede har paaanfet, er det vel efter denne Paaankes Natur og den skriftlige Forberedelse, der gives den, ikke ligesom nødvendigt at betragte Anfen som strafalder, idet der kunde gjøres en Lempe i Reglen efter § 388 for saabant Tilfælde. Dertil er der imidlertid ikke tilstrækkelig Anledning, navnlig fordi der ved Reglen i § 391 Nr. 2, som bliver ved Magt, hvad enten den Sigtede udeligger som ankende Part eller som Modpart, er draget Dumsorg for, at Retsfærdighedens Krav ikke skal blive ofret af formelle Hensyn. Det er saaledes kun de procesuelle Ansegrunde, der vilde medføre Hjemvisning, paa hvilke Reglen i § 399 2det Stykke vil faae Anvendelse; men til særlig at begunstige disse er der ingen Grund. Ved den Paaanke, der medfører Sagens nye Forhandling, blive i det Hele de Regler

anvendelige, som gjælde for Sagens Behandling ved Landretten i første Instans, se § 400. Etsfølgelig maa denne nye Forhandling begynde sig paa det samme Grundlag som den tidligere; om Forandring i Anklagen ere tilstedeligg, maa bedømmes efter § 267 Nr. 2. Men dernæst ligger det i de ogsaa her anvendelige Grundfætninger, som § 391 udtaler, at der, naar den Sigtede alene har paaanført, ikke kan idømmes ham en strengere Straf ved Landretten, end den ved Underretten idømte (jfr. det tyfte Udkast § 319), hvorimod omvendt efter den i § 391 Nr. 2 indeholdte Grundfætning Dommen kan blive gunstigere for den Sigtede, naagt han ikke har paaanført, se herom § 400 i Slutningen. Noget nærmere Bestemmelser med Hensyn til den nye Forhandling af Sagen, som bliver Folge af den i § 400 ommeldte Paaanke, indeholde §§ 401—405. Hvad enten det er Anklageren eller den Sigtede, der paaanfør, maa Initiativet til den nye Forhandling tages af Anklageren, der maa indlevere Anklagekrift med Bevisfortegnelse, jfr. § 247 og § 250. Hertil maa da Rettiens Formand give ham en Frist, der har lignende Betydning som den i § 245 ommeldte Frist, med de af Forholdets Natur følgende Forandringer i Virkningen som § 401 angiver. Med de Skrift, som skulle indlede den nye Forhandling, blive isærligt her at forbinde de mulige Paastande om Paaankens Afvisning. Har den Sigtede paaanført, maa Anklagerens Paastand om Atkens Afvisning fremsættes inden den samme Frist, som er givet ham til at fremkomme med Anklagekrift. Naar Anklagekriftet er indkommet, sker der fornøden Meddelelse til den Sigtede, jfr. § 252, og der fastsættes en Frist for ham, med væsentlig lignende Betydning, som den i § 253 ommeldte Frist, hvorom det nærmere i § 402 Nr. 1—5. Ved Nr. 2 og 3 bemærkes, at der ikke bliver Spørgsmaal om Forprovelse af Beviserne, allerede fordi her er Spørgsmaal om Underrettsfager. Kun de i § 251 nævnte Grunde kan der altsaa være Spørgsmaal om at gjøre gjældende for at undgaa den nye Forhandling; men af disse blive de i

§ 251 Nr. 2 og 3, nævnte Grunde uden Anvendelse (jfr. § 402 Nr. 1), og om de i § 251 Nr. 4—6 nævnte Grunde kan der kun blive Tale, naar Anklageren har paaanført en fristende Dom, da en domfældende Dom ikke under Paaanke af denne Art bør kunne ophæves uden Hovedforhandling (ved Kjendelse). Kun den i § 251 Nr. 1 nævnte Grund kan i alle Tilfælde gjøres gjældende, idet Virkningen af dens Anvendelse bliver den samme som af Undladelse af at fremkomme med Anklagekrift, se § 403. I § 404 udtales den Grundfætning, at der maa finde en selvstændig ny Bevisførelse Sted under Hovedforhandlingen. Medens den i Paragrafens første Stykke indeholdte Lempelse af Rundelighedsprincippet ikke i Virkeligheden gaar videre, end der tilhædes ved en Hovedforhandling i første Instans, er der derimod ved § 404 2det Stykke hjemlet Retten Beføjelse til en videregaaende Undtagelse, der vistnok kunde blive betænkelig, naar der gjordes for rundelig Brug af den, men som en kun undtagelsesvis anvendt Beføjelse anbefales af praktiske Hensyn. Ved Spørgsmaalet om Virkningen af den Sigtedes Udeblivelse kommer ved denne Art af Paaanke i Betragtning, at den Sigtedes personlige Nærværelse ordenligvis er nødvendig. Denne Paaanke kan altsaa ikke gennemføres, naar den Sigtede udebliver, men Paaanken er efter Omstændighederne at anse for frasalden, eller Sagen maa afsættes, eller endelig Paaanken indskrænkes til den Art Anke, som ommeldes i § 399, alt efter de nærmere Regler i § 405. Ved § 406 i Slutningen jøvnføres § 50.

Kapitel III.

Om Bepæring til højere Ret.

De foregaaende Kapitler handle om Paaanke af Domme. Men ogsaa mod Rettiens Kjendelser og andre Beslutninger i Strafferetsplejen maa der i Reglen gives Rettsmidler. Om adskillige Kjendelser og Beslutninger gjælder det vel, at de kun kunne paaankes i Forbindelse med Dommen og efter de om